

Posudek vedoucího na bakalářskou práci *Roberta Frecera*

Rímské civilné stavby v nadlimitnej zóne Podunajskej nížiny

Praha 2010, 64 stran, 24 vyobrazení v textu.

Výsledkem přítomnosti Římanů na středním Dunaji a jejich zájmu o nadlimitní území nejsou pouze nálezy předmětů vyrobených v provinciích, doklady vojenských tažení, ale také existence staveb, které v germánském prostředí vznikly pod římským vlivem. Zhodnocení jejich významu přináší bakalářská práce Roberta Frecera. Přestože se jedná o problematiku těšící se dlouholetému zájmu badatelů autor kni přistoupil se snahou posoudit různé pohledy na tuto otázku a zasadit ji do kontextu nových poznatků.

Úvodní kapitoly se zaměřují především na interpretaci textu Ammiana Marcellina, ve kterém se dochovala řada cenných informací pro posouzení zvolené problematiky. Na takto vymezené pojmy navazuje část věnovaná geografii oblasti, popis hlavních regionálních i dálkových komunikací a tras. V úvodu třetí kapitoly se autor věnuje pozdnělatémskému období. Pokud jde o *regnum Noricum*, do sféry římského zájmu vstoupilo již dříve, jako *hospitium publicum* na přelomu 2. – 1. století př. Kr., i když se jednalo především o oblasti budoucího jižního Norika. Římané v době Augustově kontrolovali kromě okolí Viruna především oblast Podunají. Následující kapitoly přinášejí přehled hlavních horizontů: Tiberiovo tažení proti Markomanům a Marobudovi, období vzniku a formování norického a pannonského limitu až do doby markomanských válek. Náležitá pozornost je věnována markomanským válkám a jejich výsledkům. Pro vlastní problematiku je pak důležité období 3. a počátku 4. století.

Kapitola 4. pak podává vlastní přehled lokali na území jižního Slovenska, naddunajského Dolního Rakouska a přilehlé části jižní Moravy. Jednotlivé lokality se liší obdobím vzniku, použitými stavebními dispozicemi a technologiemi. Pro jednotlivé horizonty jsou však totožné právě použité technologie a materiály, v tomto autor vychází především z analýzy typů dochovaného zdiva a kolkované stavební terakoty. Pokud se týká jihomoravských Mikulčic a Starého města (také některých Slovenských lokalit), je pochybnost o existenci původních římských staveb jistě namístě; nalezený materiál i intenzivní prospekce posledních desetiletí mnoho podkladů pro další výklad neposkytují.

Při hodnocení a interpretaci staveb dále autor vychází ze srovnání s provinciální architekturou a srovnatelných kontextů laténských a germánských (technologie aplikující především organický materiál a hlinu na konstrukci stěn a omítek). V analytické 5. kapitole autor rozděluje posuzované komplexy do dvou skupin: stavby vilového charakteru (např. Stupava, Bratislava-Dúbravka) a stavby z 2. poloviny 4. stol. po Kr., nejspíše sídla předních osobností (Oberleiserberg, Cífer-Pác, Milanovce). Výsledky jsou formulovány odpovídajícím způsobem, vycházejí z podložených úvah. Celkový závěr by jistě mohl být obsažnější, nicméně shrnuje konstatování, uvedená v předchozích kapitolách. Práce je navíc, oproti mnoha jiným tohoto typu, výjimečná také velmi pečlivým a podrobným citačním aparátem (celkem 239 poznámek), i vyčerpávajícím seznamem literatury. R. Frečer prokázal velmi dobrou znalost problematiky a prokázal tvůrčí přístup při řešení složitých otázek, splnil všechny úkoly, stanovené zadáním bakalářské práce způsobem, který je u srovnatelných prací nestandardní.

Z těchto důvodů považuji práci za výborný podklad pro obhajobu a navíc vhodné východisko pro další odbornou práci předkladatele. Doporučuji ji k obhajobě a dalšímu řízení pro udělení titulu „bakalář“.

V Praze, 31. srpna 2010

Doc. PhDr. Jiří Musil, Ph.D.